

Lausunto luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivin (CRD 6) täytäntöönpanoa koskevasta työryhmän mietinnöstä sekä hallituksen esityksestä luottolaitosdirektiivin ja EMIR-direktiivin muutosdirektiivien täytäntöönpanemiseksi (VN/35463/2024)

Suomen Pankin lausunto valtiovarainministeriölle, 16.7.2025

Suomen Pankki kiittää mahdollisuudesta lausua. Lausunto koskee EU:n vakavaraisuusasetukseen sisältyvän kansallisen liikkumavaran käyttöä ja luottolaitosten lisöpääomavaatimuksia koskevia ehdotuksia. Lisäksi Suomen Pankki on toimittanut erikseen lausunnon valtiovarainministeriön virkatyönä valmistelemasta hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi Finanssivalvonnasta annetun lain ja Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain muuttamisesta (VN/35463/2024).

1 EU:n vakavaraisuusasetukseen perustuvan kansallisen liikkumavaran käyttäminen

Luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivillä (EU 2024/1619, jäljempänä direktiivi) pannaan täytäntöön viimeinen vaihe Baselin pankkivalvontakomitean (jäljempänä Baselin komitea) valmistelemasta ns. Basel III -uudistuskokonaisuudesta, jonka pohjalta on maailmanlaajuisesti korjattu globaalin finanssikriisin paljastamia puutteita pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelyssä. Direktiivin lisäksi osa Baselin komitean viimeisen vaiheen suosituksista on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston vakavaraisuusasetuksen muutosasetuksella (EU 2024/1623, jäljempänä asetetus).

Asetus sisältää kansallista liikkumavaraa ns. kokonaisriskipainolattian (i) soveltamistasossa ja (ii) vaatimuksen suuruuden laskennassa sen asteittaisen voimaantulon siirtymäaikana. Soveltamistasoa koskevasta jäsenvaltio-optiosta on säädetty erikseen hallituksen esityksellä 155/2024 vp, eikä asia sen vuoksi sisälly lausuttavana nyt olevaan mietintöön ja hallituksen esitykseen.

Lausuntomme koskee vaatimuksen suuruuden laskentaan liittyvää kansallista optiota. Hallituksen esitysluonnoksessa ei ehdoteta otettavaksi käyttöön asetuksen 465 artiklan 5 kohdan mukaista jäsenvaltio-optiota, jolla tietyin edellytyksin voitaisiin määräaikaaisesti pienentää asunto-
luottojen riskipainoja kokonaisriskipainolattian laskennassa ja siten keventää mahdollisesti ainakin joidenkin sisäisiä riskimalleja käyttävien luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksia lattian käyttöönoton siirtymäaikana vuosina 2025–2032 (ks. tarkemmin esim. mietinnön luvut 2.2 ja 4.1.14).

Suomen Pankki pitää esitysluonnoksen linjausta olla ottamatta optiota käyttöön perusteltuna. Suomen Pankki on suhtautunut pääsääntöisesti kriittisesti poikkeamiin Baselin komitean antamista standardeista, sillä osaltaan niiden ansiosta kansainvälinen rahoitusjärjestelmä on selvinnyt varsin vähäisin vaurioin maailmantalouteen ja kansainväliseen rahoitusjärjestelmään viime

vuosina kohdistuneista suurista sokeista: koronapandemiasta, Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan, energian hintakriisistä, inflaation ja korkojen äkillisestä noususta sekä Yhdysvaltojen alueellisiin pankkeihin keväällä 2023 kohdistuneesta likviditeettikriisistä. Poikkeamat globaalilla tasolla sovituista yhteisistä säännöistä monimutkaistavat ja pirstaloivat sääntelyä ja ovat siten ristiriidassa sääntelyn yksinkertaistamistavoitteen kanssa, heikentävät tasapuolisen kilpailun edellytyksiä, nakertavat sijoittajien luottamusta ja voivat pahimmillaan kannustaa lainsäädäntö-alueita haitalliseen kilpailuun rahoitussääntelyn keventämisessä.

Suomen asuntomarkkinat eivät ole immuuneja suurille häiriöille. Vuonna 2022 alkaneen korkojen äkillisen nousun seurauksena vanhojen asuntojen hinnat laskivat Suomessa huipuistaan n. 15 %, asuntokauppa tyrehtyi voimakkaasti ja asuntojen rakentaminen ajautui syvään lamaan. Asuntokauppa on alkanut toipua pienin askelin vasta kuluvan vuoden aikana, ja asuntorakentaminen on edelleen lähes pysähdyksissä. Näiden tuoreiden kokemusten jälkeen tulisi suhtautua pidättyvästi asuntolainojen riskipainojen edes tilapäiseen alentamiseen pankkien vakavaraisuusvaatimusten laskennassa.

Finanssivalvonta arvioi vaikutusarviolaskelmissaan (ks. mietinnön luku 4.2.12), että asetukseen sisältyvien muutosten voimaantulo kasvattaisi Suomen pankkisektorin vakavaraisuusvaatimuksia euroina mitattuna vain n. 4 prosentilla siten, että osalla pankeista vaatimukset kevenevät ja osalla lievästi tiukentuvat. Arvion mukaan suurin osa vaatimusten kasvusta toteutuisi vasta siirtymäajan päätyttyä vuoden 2033 alussa. Siten niillä pankeilla, joilla vaatimukset tiukentuvat, on runsaasti aikaa varautua tuleviin muutoksiin. Suomalaiset pankit täyttävät vaikeuksitta jo nykyisillä omilla varojen tasoillaan vasta vuonna 2033 täysimääräisesti voimaan tulevat vaatimukset.

Aiempien kokemusten valossa on epätodennäköistä, että option käyttämättä jättämisellä olisi näkyvää vaikutusta asuntoluottojen saatavuuteen tai ehtoihin. Ei ole luotettavaa näyttöä, että globaalin finanssikriisin jälkeen toteutetut – moninkertaisesti nyt ehdotettavia muutoksia suuremmat – vakavaraisuusvaatimusten tiukennukset olisivat vaikuttaneet juurikaan pankkien asuntolainanantoon. Huojennuksen käyttöönotolla ei siten todennäköisesti olisi juuri tai lainkaan vaikutusta pankkien kykyyn myöntää asunto- tai muita luottoja.

Suomen hallitus linjasi kevään 2025 puoliväliriihessään toimista, joilla pidennetään asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuaikaa, annetaan valtioneuvostolle oikeus asetuksella muuttaa asuntoyhteisölainojen enimmäisluotto-osuutta, enimmäistakaisinmaksuaikaa ja lyhennysvaatimuksia annetuissa rajoissa sekä annetaan Finanssivalvonnalle oikeus tarvittaessa korottaa asuntoluottojen enimmäisluototussuhde muiden kuin ensiasuntolainan ottajien osalta 95 prosenttiin. Uudistuksia koskeva hallituksen esitysluonnos on parhaillaan lausuntokierroksella. Toteutuessaan muutokset voivat osaltaan kasvattaa riskiä, että etenkin asuntoyhteisöluotonannon ja asuntomarkkinoiden heilahtelut voimistuvat. Asuntomarkkinoiden suhdanneherkkyyden mahdollisesti kasvaessa olisi erityisen tärkeää ylläpitää riittävillä vakavaraisuusvaatimuksilla pankkien riskinsietokykyä asuntomarkkinoihin liittyviä suoria ja välillisiä luottotappioriskejä vastaan.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Lausunto

SP/2025/233 3 (3)

16.7.2025

SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

2 Lisäpääomavaatimukset

Suomen Pankki katsoo, että hallituksen esitysluonnos panisi asianmukaisella tavalla täytäntöön direktiivin edellyttämät muutokset ja direktiivin aiempien versioiden täsmennykset luottolaitosten lisäpääomavaatimuksiin, mukaan lukien lisäpääomavaatimusten enimmäismääriä koskevat muutokset.

Hallituksen esitysluonnoksen painopiste on CRD 6 -direktiivin täytäntöönpanossa ja toisaalta direktiivin aiempien versioiden täytäntöönpanossa todettujen puutteiden ja epätarkkuuksien korjaamisessa. Näiden lisäksi lisäpääomavaatimusten osalta olisi tarpeen poistaa luottolaitoslain luvun 10 artiklaan 4a sisältyvä vaatimus, että Finanssivalvonnan on tehtävä päätös rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän lisäpääomavaatimuksen (järjestelmäpuskurivaatimus) asettamisesta, muuttamisesta tai ennallaan pitämisestä *kuuden kalenterikuukauden kuluessa kunkin vuoden päättymisestä*. Käytännössä rajoite vaikeuttaa ja pahimmillaan viivyttää järjestelmäriskipuskurin suuruutta koskevia päätöksiä eikä ole selvää, miksi lainsäädännöllä rajoitetaan vaatimusta koskevat päätökset tehtäviksi vuoden alkupuoliskon, mutta ei loppupuoliskon aikana.

Kunnioittavasti,

Katja Taipalus
osastopäällikkö

Jukka Vauhkonen
vanhempi neuvonantaja